

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด

The Development of Reading Comprehension Ability and Analytical Thinking Skills of Grade 6 Students Using The Open Approach Model

อัมมารภรณ์ หนูยอด ¹⁾ นุชwana เหลืองอังกูร ²⁾ และอรพิน พจนานนท์ ³⁾

Aummaraporn Nooyod ¹⁾, Nuchwana Luanganggoon ²⁾ and Orapin Pojananon ³⁾

¹⁾ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

²⁾ อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Teacher, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

³⁾ รองศาสตราจารย์ (ข้าราชการบำนาญ) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate professor, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) โดยนักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 2) พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด โดยนักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (เอฟ 1 กลุ่ม 2) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 39 คน รูปแบบการวิจัยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการซึ่งมีวงจรปฏิบัติการวิจัย 3 วงจร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเปิด จำนวน 9 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบบันทึกพฤติกรรม การสอนของครู และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบท้ายวงจร แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจและแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบเปิดสามารถ 1) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน โดยนักเรียนร้อยละ 84.62 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยนักเรียนร้อยละ 89.74 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทักษะการคิดวิเคราะห์ วิธีการสอนแบบเปิด

Abstract

The purposes of this action research were; 1) to develop reading comprehension ability by using The Open Approach of grade 6 students so that at least 80% of the group passed the prescribed passing criterion of 80%, 2) to develop analytical thinking skills of grade 6 students by using The Open Approach so that at least 80% of the group passed the prescribed passing criterion of 80%

The target group consisted of 39 students in grade 6 during the first semester of the 2013 academic year at the Demonstration School of Khon Kaen University (Sueksasat), Naimeuang District, Khon Kaen Province. This research consisted of 3 spirals. The research instruments consisted of 3 categories: 1) operating tools consisting of 9 lesson plans based on the Open Approach, 2) reflecting tools consisting of student's learning behavior record and teacher's teaching behavior record, and 3) assessing tools consisting of The Quizzes, The Reading Comprehension Test and The Analytical Thinking Skills Test. The data were analyzed by calculating the Mean, Standard Deviation, and Percentage.

The research results show that the instructional management using The Open Approach could: 1) develop 33 students' reading comprehension skills, or 84.62 % of the group, passing the prescribed criterion of 80 %. 2) develop 35 students' analytical thinking skill, or 89.74 % of the group, passing the prescribed criterion of 80 %.

Keyword : Reading Comprehension Ability, Analytical Thinking Skills, The Open Approach Model

บทนำ

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ส่งผลกระทบให้การศึกษาในประเทศไทยต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะเมื่อต้องเปิดเสรีภาคการค้าบริการทางการศึกษา และการเป็นตลาดเดียวกันทั่วอาเซียนในปี พุทธศักราช 2558 โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีผลการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ พร้อมกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาไทยได้แสดงความสามารถในเวทีระดับนานาชาติ โดยเฉพาะในเวทีอาเซียน เป็นต้น การเตรียมตัวเพื่อให้พร้อมสร้างเยาวชนที่มีความสามารถเพื่อรับกับสังคมพหุวัฒนธรรมให้ได้ จึงจะเป็นทางออกสำหรับ

การพัฒนาประเทศ การอยู่ร่วมกับคนในภูมิภาคอาเซียนได้อย่างเท่าเทียมและมั่นคงไปพร้อมกันได้ บุคคลในสังคมปัจจุบันจึงต้องติดต่อสื่อสารเพื่อดำเนินกิจกรรมทางสังคมหรือเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ภาษาอังกฤษจึงกลายเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งในการสื่อสารความรู้สึกรู้คิดเพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ดังนั้นภาษาอังกฤษจะช่วยสร้างสัมพันธภาพอันดี ระหว่างชนชาติไทยและชนชาติอื่น [7] อาจกล่าวได้ว่าแทบทุกประเทศในโลกเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจึงสามารถเข้าใจความคิด ทัศนคติ วัฒนธรรมของชนต่างชาติ ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ [15] กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนด

ให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยให้ผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษา และยังตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษและพยายามปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำทักษะพื้นฐานทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุวิสัยทัศน์ของการศึกษาหรือ การศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตไว้ว่า “การศึกษาต้องพัฒนาคนไทยให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์เช่น มีความรู้ในภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ”

อนึ่ง การอ่านนับเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพราะในปัจจุบันโลกได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีสื่อการอ่านอย่างหลากหลายให้เลือกทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ไปจนถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า “อินเทอร์เน็ต” สำหรับคนส่วนใหญ่แล้วทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญที่สุด ผู้ที่มีทักษะในการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพจะช่วยให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นและมีพัฒนาการที่สูงกว่าในการเรียนวิชาต่าง ๆ [18] ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่คงอยู่กับผู้เรียนนานที่สุด และช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ความสำคัญของการอ่านนั้น ยังบ่งบอกถึงความเจริญของประเทศได้ เพราะประเทศที่เจริญแล้วจะมีประชาชนที่อ่านออกเขียนได้มากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา [3]

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้มุ่งเน้นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยเฉพาะสมรรถนะที่ 2 คือ ความสามารถในการคิด ซึ่งทักษะการคิดเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่อาศัยสิ่งเร้า และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การฝึกทักษะการคิดการใช้ลักษณะการคิดแบบต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการ

การคิดที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพมากขึ้น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดเป็นการดำเนินการเรียนการสอนโดยผู้สอนใช้รูปแบบวิธีการ และเทคนิคการสอนต่าง ๆ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดขยายต่อเนื่องจากความคิดเดิม [4] ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ [1] จากสาระสำคัญของกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แสดงให้เห็นว่า ทักษะการคิดเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา โดยการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น วิเคราะห์เป็น และสร้างองค์ความรู้ได้ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และเต็มศักยภาพ [12] การจัดการเรียนรู้อย่างจริงจังต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยสมอง ด้วยกาย และด้วยใจ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงความรู้ และความสามารถที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

แม้ว่าหลักสูตรจะให้ความสำคัญกับทักษะการอ่านและทักษะการคิดวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในสาระภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า นักเรียนต้องเข้าใจเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลแต่ปัญหาหลักของกระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบัน คือ การที่ครูใช้วิธีการสอนแบบปูพรมโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนที่มีความสามารถในการรับรู้

ที่แตกต่างกัน [17] ความสามารถของเด็กไทย โดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด ทักษะการทำงาน ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม อยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน โดยเฉพาะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษใช้วิธีการสอนแบบเดิม เน้นครูเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมักไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ไม่สนใจการอ่าน อ่านไม่แตกฉาน ไม่สามารถจับประเด็น หรือสรุปใจความสำคัญเรื่องที่อ่านได้

จากผลการประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) ปีการศึกษา 2553 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 67.24 % ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และจากรายงานการทดสอบมาตรฐานระดับชาติ (O-net) ปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลคะแนนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 61.23 ในระดับโรงเรียน 44.05 ในระดับจังหวัด และ 38.37 ในระดับประเทศ ซึ่งยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษาตั้งไว้ ดังนั้นการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการเรียน การอ่าน และการคิดวิเคราะห์จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับประเด็นสำคัญของบทอ่าน และทำให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงต้องการหาวิธีการที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการสอนแบบเปิด เป็นวิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดระดับสูงเน้นกระบวนการแก้ปัญหาเป็นสื่อในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และทักษะการคิดของนักเรียน นักเรียนสามารถค้นพบ องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษา ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 นอกจากนี้การสอนโดยใช้วิธีแบบเปิดยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เพิ่มศักยภาพทางสติปัญญา โดยหวังว่ากิจกรรมในชั้นเรียนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถสูงมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การสอนได้อย่างหลากหลาย

และขณะเดียวกันนักเรียนที่มีความสามารถต่ำก็ยังสามารถสนุกกับกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามความสามารถของตนเอง [19] ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่นำมาใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ในวิธีการแบบเปิดต้องอาศัยทักษะกระบวนการคิดและมีความหลากหลาย [11] โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำมาใช้นี้จะ สร้างขึ้นเป็นสถานการณ์โดยใช้ปัญหาปลายเปิด สถานการณ์ที่กำหนดขึ้นมานั้นประกอบด้วยสถานการณ์ 3 แนวทาง ดังนี้ **สถานการณ์ A** เป็นการกำหนดสถานการณ์ที่เป็นปัญหา **สถานการณ์ B** เป็นการสืบเสาะหาข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา **สถานการณ์ C** เน้นสถานการณ์ใหม่ที่พัฒนาขึ้นมากกว่าที่มีอยู่ [8] ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีนี้จะช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างอิสระของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และนำคำตอบหรือแนวคิดที่แตกต่างนั้นมาค้นหาความสัมพันธ์ เป็นความคิดรวบยอดด้วยตนเอง และยังช่วยในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นอย่างมาก นักเรียนจะเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่าน เพื่อแสดงถึงเหตุผลของตนเอง ตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา คำภูมิ [10] ซึ่งศึกษามผลการใช้วิธีการสอนแบบเปิดที่มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทักษะการรับสาร (Receptive Skill) เช่นเดียวกับการอ่าน กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์เพิ่มขึ้น เขียนคำศัพท์ได้ปานกลางและสามารถนำความหมายไปใช้ในการศึกษาเนื้อเรื่องได้อย่างเข้าใจ และยังส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างหลากหลาย และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้อีกด้วย รวมถึงไพโรจิตร บ้านเหล่า [6] ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การจัดการสอนโดยวิธีการแบบเปิดเป็นกิจกรรมการแก้ปัญหาที่สามารถสร้างและพัฒนา

ทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนได้ดีมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้เรียนรู้จากการคิดและลงมือปฏิบัติจริงด้วย “ การเรียนจากสมองและสองมือ ” ซึ่งเป็น การฝึกทักษะการคิด สามารถแก้ปัญหา และเป็น คนมีเหตุผล

จากหลักการและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำวิธีการสอนแบบเปิดมาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ และ ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้สรุปใจความและสามารถคิดวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถนำเทคนิคการอ่านนั้นไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันต่อไป

คำถามการวิจัย

วิธีการสอนแบบเปิดจะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิดโดยนักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
2. เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิดโดยนักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามวงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ

Kemmis & McTaggart [9] ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection)

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ยูนิทเอฟ 1 กลุ่ม 2) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์) จำนวน 39 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาจากเอกสารแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยยึดตามตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 3 หน่วย และแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 9 แผน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ และทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิดจำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้

4.2 แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของครูเป็นแบบบันทึกสำหรับผู้ช่วยวิจัยในการบันทึกพฤติกรรมการสอนของผู้วิจัย

4.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งโดยผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้บันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

4.4 แบบทดสอบย่อยท้ายวงจร เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 3 ชุด ๆ ละ 20 ข้อ ใช้ทดสอบเมื่อสอนจบในแต่ละวงจร

4.5 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4.6 แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยเครื่องมือ 2 ประเภท คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ และการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเปิด จำนวน 9 แผน แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของครู แบบบันทึกพฤติกรรม การเรียนของผู้เรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1) ชี้แจงจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน แนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ให้กับผู้ช่วยวิจัย จำนวน 2 คน

2) ปฐมนิเทศนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการตลอดจนชี้แจงบทบาทของครู นักเรียน วิธีการวัดประเมินผล รวมถึงเกณฑ์การให้คะแนน

3) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 แผน เวลา 36 ชั่วโมง

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ
เครื่องมือประเมินผลการวิจัย แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แบบทดสอบท้ายวงจรของนักเรียนที่ผ่าน

การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเปิด เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงจร แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการหลังจากสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 วงจร

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
โดยนำข้อมูลจากการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ วิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นว่ามีข้อบกพร่อง มีปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน แล้ววางแผนดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำไปเขียนรายงานผลในลักษณะของการบรรยาย

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ แล้วนำผลมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ แล้วนำผลมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ นักเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีการสอนแบบเปิดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความ

เข้าใจสูงขึ้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการสอนแบบเปิด คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ซึ่งจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีขั้นการวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ มีการสะท้อนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นแต่ละวงจรพร้อมกับหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้นในวงจรต่อ ๆ ไป ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการอ่านของตนเองสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด ทำให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ ค้นคว้าคำศัพท์ที่ตนเองไม่รู้จำได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียนและไม่รู้สึกลัวภาษาอังกฤษอีกต่อไป อีกทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนำได้สอนคำศัพท์นักเรียนก่อนที่จะอ่านเรื่องราวนั้น และเป็นการเปิดประเด็นที่เป็นปัญหาทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ ตื่นเต้นที่จะอ่านมากขึ้น ขั้นสอนแบ่งออกเป็น 3 สถานการณ์ คือ

สถานการณ์ A ได้เปิดกระตุ้นให้นักเรียนได้เผชิญกับปัญหา ได้คิดวิเคราะห์ อภิปรายผล ซึ่งในขั้นนี้นักเรียนได้เปิดความคิดที่หลากหลาย ซึ่งสัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะอ่าน นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมห้อง พร้อมกับพยายามหาเหตุผลมาสนับสนุนความคิดของตนเอง ทั้งนี้ นักเรียนได้ฝึกทำแบบฝึกหัดที่เน้นด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ จากนั้นนักเรียนได้ทำ Mind Mapping ซึ่งได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อีกด้วย

สถานการณ์ B เป็นการสืบเสาะหาแนวทางในการแก้ปัญหา นักเรียนจะได้อ่านเรื่องราวอีกครั้ง และค้นหาคำศัพท์ ร่วมกันคิด แลกเปลี่ยนความรู้สรุปเรื่องที่อ่านก่อน จากนั้นจึงทำแบบฝึกหัดซึ่งเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ พบว่านักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริง บอกความแตกต่าง ให้เหตุผลได้ดี และทุกคนร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันเพื่อให้เพื่อน ๆ ภายในกลุ่มเข้าใจเรื่องราวนั้น ๆ อย่างแท้จริง

สถานการณ์ C เป็นการสร้างปัญหาขึ้นมาใหม่ คือนักเรียนจะแต่งเรื่องราวขึ้นมาใหม่ โดยมี พื้นฐานความรู้จากเรื่องที่อ่านมาแล้ว และนำประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้ จากนั้นทุกคนจะต้องนำเสนอผลงานของตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่นักเรียนชื่นชอบเป็นพิเศษ เพราะทำให้นักเรียนรู้สึกตื่นเต้นในการเรียนรู้ นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ไปพร้อม ๆ กับการอ่าน และไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับคำศัพท์มากนัก เพียงรู้ความหมายบางคำ นักเรียนก็สามารถที่จะสรุปและเข้าใจเนื้อเรื่องได้ นอกจากนี้ การทำกิจกรรมกลุ่มในการสรุปเนื้อเรื่องและนำเสนอผลงานของตนเองทั้งงานเดี่ยว และงานกลุ่ม จะช่วยให้นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ แยกเนื้อหาออกเป็นประเด็นหลักเพื่อหาส่วนประกอบของรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน

ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิดในครั้งนี้ พบว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจของตนเองได้ดีขึ้น ซึ่งการทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 39 คน มีนักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 มีคะแนนเฉลี่ย 34.72 คิดเป็นร้อยละ 86.79 ดังนั้นความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนผ่านเกณฑ์ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา คำภูมิ [10] ที่ศึกษาผลการใช้วิธีการสอนแบบเปิดที่มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทักษะการรับสาร เช่นเดียวกับการอ่าน กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้ด้านคำศัพท์เพิ่มขึ้น เขียนคำศัพท์ได้ปานกลางและสามารถนำความหมายไปใช้ในการศึกษาเนื้อเรื่องได้อย่างเข้าใจ และยังส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอย่างหลากหลาย และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้อีกด้วย

และสุชีพรญา บุรินทร์ [14] ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้ผังความคิด ด้วยส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.14 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนจำนวน 34 คน ที่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 89.47 ผ่านเกณฑ์ และความคิดเห็น ของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ ผังความคิดอยู่ในระดับมาก

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด พบว่า มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวร้อยละ 89.74 และมีคะแนนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 87.24 สูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเปิด เป็นกิจกรรม ที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง นักเรียนทุกคนได้ฝึกทักษะการ คิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง มีความมั่นใจในการแสดง ความคิดเห็น โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่สมเหตุสมผล นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ 36 ชั่วโมง ผู้สอนใช้สถานการณ์ เป็น 3 สถานการณ์ เช่น สถานการณ์ A ผู้สอนได้ใช้ คำถามปลายเปิดในการกระตุ้นนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้เปิดความคิดออกมา ผู้สอนใช้กิจกรรม ที่หลากหลาย เช่น ภาพ วีดิโอ นักเรียนรู้สึกตื่นเต้น เมื่อได้ดูภาพ และเมื่อผู้สอนถามคำถามนักเรียน แต่ละคนจะแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างมั่นใจ ทั้งนี้เนื่องมาจากการเสริมแรงของผู้สอน โดยการนำ กิจกรรมกลุ่มเข้ามาช่วย โดยเฉพาะคะแนนกลุ่ม นักเรียนมีการแข่งขันกันว่ากลุ่มไหนจะได้คะแนน สะสมเยอะที่สุด อีกทั้งนักเรียนมีประสบการณ์จาก แผนการจัดการเรียนรู้ก่อนหน้านี้จึงทำให้นักเรียน มีความมั่นใจและกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นอย่างมาก สถานการณ์ B ผู้สอนได้กระตุ้น

ให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คู่กันเคยกับ คำถาม เสาะแสวงหาคำตอบ โดยการอภิปรายกัน ภายในกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน รู้จักใช้เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตในการ หาคำตอบ สถานการณ์ C ผู้สอนให้นักเรียน สร้างเรื่องราวขึ้นมาใหม่ นักเรียนสามารถแสดง ความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม ซึ่งในขั้นนี้ทุกคนได้ช่วยกันคิดและได้นำเสนองาน ของตนเองด้วยความมั่นใจ อีกทั้งแต่ละกลุ่มได้ฝึก ถามคำถามและหาคำตอบจากเรื่องราวที่ตนเองสร้างขึ้น มา นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และหลากหลาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด จึงเป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ จักรเป็น และคณะ [13] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทางการเรียนรู้มีผลดีมีเดียที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนยูนิทรี โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับประถม การจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนออกแบบ โดยใช้แนวคิดและหลักการที่สำคัญของทฤษฎี Open Approach พบว่า ผู้เรียนมีการคิดเชิงวิเคราะห์ ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความสามารถจำแนก องค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใด เรื่องหนึ่งได้ 2) ความสามารถในการระบุความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น 3) ความสามารถในการจัดหมวดหมู่ของ สิ่งต่าง ๆ หรือประเด็นต่าง ๆ ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจาก คะแนนทดสอบหลังเรียนพบว่าผู้เรียนมีคะแนน เพิ่มขึ้น คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลังเรียนกับคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน การฝึกการ คิดวิเคราะห์ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 พฤติกรรมของนักเรียนที่ใช้หนังสืออ่าน เพิ่มเติมและแบบฝึกการคิดวิเคราะห์โดยรวมนักเรียน มีพฤติกรรม อยู่ในระดับดี รวมถึงไพโรจิตร บ้านเหล่า [6] ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการคิด

โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การจัดการสอนโดยวิธีการแบบเปิดเป็นกิจกรรมการแก้ปัญหาที่สามารถสร้างและพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนได้ดีมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้เรียนรู้จากการคิดและลงมือปฏิบัติจริงด้วย “การเรียนรู้จากสมองและสองมือ” ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการคิด สามารถแก้ปัญหาและเป็นคนมีเหตุผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1.1 การตั้งประเด็นคำถามต้องเป็นปัญหาที่สามารถเปิดความคิดของผู้เรียนได้หลากหลายเป็นปัญหาที่กระตุ้นความสนใจในการขวนขวายหาคำตอบ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์อภิปรายผลให้มากที่สุด และให้นักเรียนมีโอกาสนำเสนอผลงานของตนเอง

1.2 ผู้สอนต้องคอยชี้แนะรูปประโยคและคำศัพท์ยาก ๆ หรือแทรกความหมายของคำศัพท์เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้ตอนท้ายของบทอ่าน หรือสอนให้นักเรียนเดาคำศัพท์จากบริบทโดยเฉพาะผู้สอนต้องคอยให้กำลังใจและเสริมแรงนักเรียนที่อ่อนเพื่อไม่ให้เกิดความท้อถอย และเบื่อหน่าย

1.3 ผู้สอนควรชี้แนะเกี่ยวกับทักษะการทำงานกลุ่ม ให้อัปเดตแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจนร่วมแรง ร่วมใจกัน รวมทั้งแนะนำและบอกเทคนิคในการนำเสนองานกลุ่มที่ทำผู้เรียนมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น

1.4 ผู้สอนควรให้เวลากับผู้เรียนในการร่วมคิดและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงเวลาการทำงานกลุ่มด้วย

1.5 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบเปิด (Open Approach) ควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมได้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยอย่างต่อเนื่องกับนักเรียนในระดับความสามารถที่สูงขึ้น และสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะทางภาษาในด้านอื่น ๆ เช่น การฟัง การพูด และการเขียน

2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบเปิด (Open Approach) ให้เหมาะสมกับแต่ละวิชา

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. การนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2545.
- [2] ----- . หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 2551.
- [3] ดนยา วงศ์ระชะชัย. การอ่านเพื่อชีวิต. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม. 2542.
- [4] บันลือ พฤกษ์วัน. มิติใหม่ในการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช. 2534.
- [5] บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์. 2545.
- [6] ไพโรจน์ บ้านเหล่า. การพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้วิธีการแบบเปิด (Open Approach) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2551.

- [7] ภิญญาภรณ์ สุขประเสริฐ. การใช้หนังสือพิมพ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2551.
- [8] ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์ และคณะ. เอกสารประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของ พ.ร.บ. การปฏิรูปการศึกษา 2542 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยวิธี Lesson study Approach. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2547.
- [9] ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 17 (2), 11-15. 2537.
- [10] ยุพา คำภูมิ. การพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้แบบการสอน Open Approach ในวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2548.
- [11] ลัดดา คิลาน้อย. ปัญหาปลายเปิด open approach ในนวัตกรรมการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. วารสารศึกษาศาสตร์, 29 (1), 24-34. 2548.
- [12] ลัดดา ภูเกียรติ. โครงการเพื่อการเรียนรู้: หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรม. กรุงเทพฯ:คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544.
- [13] ศราวุธ จักรเป็ง และคณะ. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มัลติมีเดียที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนยูนิทอ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับประถม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2551.
- [14] สุทธิพรญา บุรินทร์. การพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2551.
- [15] สุมิตรา อังวัฒนกุล. วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.
- [16] สุวิทย์ มูลคำ. 21 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ภาพพิมพ์. 2550.
- [17] สุมณฑา พรหมบุญ. ความหลากหลายทางชีวภาพ. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2544.
- [18] Anderson, Richard C. Role of Reader's schema in Comprehension, Learning and Memory. In Theoretical Models and Process of Reading, Edited by Robert and Ruddell. NewYork, Delaware: International Reading Association. 1999.
- [19] Nohda, N. Teaching by Open-Approach Method in Japanese Mathematics Classroom. In: T. Nakahara& M. Kayama (Eds.). Proceedings of the 24th International Conference for the Psychology of Mathematics Education. 2000.